

УДК 657

О. В. Назаренко,
д. е. н, професор, професор кафедри обліку і оподаткування,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми
ORCID ID: 0000-0001-7546-174X

DOI: 10.32702/2306-6792.2022.11—12.12

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИМИ ГОСПОДАРСТВАМИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

O. Nazarenko,
Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department
of Accounting and Taxation, Sumy National Agrarian University, Sumy

INFORMATION SUPPORT AND FORMATION OF FINANCIAL STATEMENTS BY FARMS IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL STANDARDS

Функціонування фермерських господарств виступає невід'ємною складовою сільськогосподарського виробництва. Вони провадять діяльність в усіх країнах світу і охоплюють не заборонені законом сфери сільськогосподарської діяльності.

Метою написання наукової праці є виявлення особливостей інформаційного забезпечення та формування звітних показників фермерських господарств з урахуванням вимог міжнародних стандартів.

У відповідності до чинного законодавства, всім господарюючим суб'єктам, незалежно від їх організаційно-правової форми (та форми власності), зокрема й фермерським господарствам, необхідно вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність. Впродовж останніх звітних періодів, комунікацію фермерських господарств з контрагентами, державними контролюючими органами переведено в електронну площину. Обмін документами, подання звітності відбувається в електронному вигляді. Для якості та повноти проведення даних розрахунків, державою розроблено відповідні безкоштовні програмні продукти. Окрему увагу слід приділити функціонуванню Електронного кабінету платника податків.

Організація облікового супроводження, формування та подання звітних форм, на основі міжнародних стандартів фінансової звітності, правильне обрання інформаційних технологій ведення обліку фермерськими господарствами дозволить: обробляти, зберігати великий масив облікової інформації та проводити її вибірку, мінімізувати потребу збереження паперових документів, аналізувати показники діяльності, здійснювати планування та прогнозування на перспективу, накопичувати релевантні дані та забезпечити можливість цілодобового доступу до них кінцевого стейкхолдера з власного робочого місця, сприяти актуалізації ведення бізнесу в умовах реального часу.

The functioning of farms is an integral part of agricultural production. They operate in all countries of the world and cover areas of agricultural activity not prohibited by law.

The purpose of writing the article is to identify the features of information support and the formation of reporting indicators of farms, taking into account the requirements of international standards

In accordance with current legislation, all economic entities, regardless of their legal form and form of ownership, including farms, are required to keep accounts and prepare financial statements. Farms are given the right to choose when forming indicators of financial statements. It can be made: according to National regulations (standards) of accounting or the International standards of the financial reporting. During the last reporting periods, including due to

the pandemic of coronavirus infection COVID 19, the conduct of hostilities on the territory of Ukraine, the communication of farms with counter-agents, state regulatory authorities has been transferred to the electronic plane. Exchange of documents, submission of reports is in electronic form. For the quality and completeness of these calculations, the state has developed appropriate free software products. Particular attention should be paid to the functioning of the Electronic Cabinet of the taxpayer.

Qualitatively formed indicators of financial statements contribute to sound decision-making by investors, ensure more efficient functioning of capital markets and reduce its value. Individuals benefit similarly, including easier access to capital markets, improved public relations, and possibly lower capital costs. The advantages include the ability to improve the efficiency of management decisions, as a significant component of the internal financial information of the farm, often based on indicators prepared for the formation of general purpose financial statements.

The organization of accounting support, formation and submission of reporting forms, based on international financial reporting standards, the correct choice of information technology for accounting by farms will: process, store a large array of accounting information and sample it, minimize the need to preserve paper documents, analyze performance, planning and forecasting for the future, to accumulate relevant data and provide the possibility of round-the-clock access to them by the final stakeholder from their own workplace, to promote the actualization of doing business in real time.

Ключові слова: електронний кабінет, міжнародні стандарти фінансової звітності, спрощений бухгалтерський облік, фермерське господарство, фінансова звітність.

Key word: electronic cabinet, international financial reporting standards, simplified accounting, farming, financial reporting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

За сучасних умов ведення бізнесу, фермерське господарство являє собою рівноправну компоненту у складі діючих суб'єктів господарювання аграрної сфери. У відповідності до діючого законодавства, всі господарські операції мають знайти відображення в системі бухгалтерського обліку та бути представлені у відповідних звітних формах. Дане питання потребує особливого акцентування уваги через плінність змісту вітчизняних правових норм та можливість створення фермерських господарств як у формі фізичної, так і юридичної (мікро, малі чи середні підприємства) особи.

Функціонування фермерських господарств виступає невід'ємною складовою сільськогосподарського виробництва. Вони провадять діяльність в усіх країнах світу і охоплюють не заборонені законом сфери сільськогосподарської діяльності. Відмінності між малим, середнім і крупним господарствами визначаються на основі якісних і кількісних параметрів. Малим вважається такий господарюючий суб'єкт, де фермер (підприємець) сам приймає участь в процесі виробництва, здійснюючи при цьому професійно-технічні функції, а торгівельні й організаційні функції передаються членам його родини. Для фермера, особливо показовим, є уособлення ним трьох функцій: підприємця, інвестора й керуючого. Кількісними параметрами розмежування підприємств

(мікро, малі, середні, великі) виступають: обсяги діяльності, чисельність працівників, сукупні обсяги активів чи власного капіталу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми інформаційного забезпечення, формування звітних показників, з врахуванням національних та міжнародних стандартів, даного процесу у фермерських господарствах досліджено в працях вчених-економістів: К.В. Безверхого, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, В.М. Жука, Л.М. Кіндрацької, Г.Г. Кірейцева, М.М. Коцупатрого, П.О. Куцика, В.П. Пантелеєва, М.С. Пушкар, Л.В. Чижевської, М.Г. Чумаченка та інших. При цьому, на сьогодні, незгоджені, недостатньо досліджені питання формування, використання показників бухгалтерського обліку, фінансової звітності фермерських господарств під час обґрунтування та прийняття управлінських рішень, що вирізняє беззаперечну актуальність даного дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою написання статті є виявлення особливостей інформаційного забезпечення та формування звітних показників фермерських господарств з урахуванням вимог міжнародних стандартів.

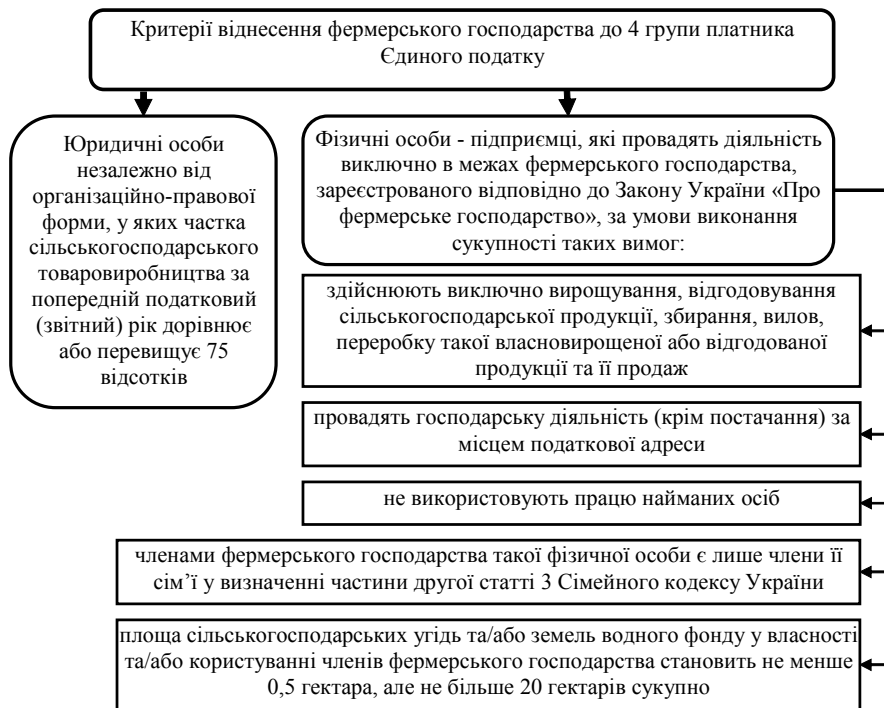

Рис. 1. Критерії віднесення фермерського господарства до 4 групи платника Єдиного податку

Джерело: сформовано автором на основі [4].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для реалізації стратегії податкового стимулювання інноваційних перетворень в сільськогосподарському виробництві об'єктивно необхідними є трансформація умов здійснення фіскальної політики держави та зміщення акцентів в напрямі розробки системи заходів стимулюючого характеру переходу на інноваційну модель розвитку національного виробництва. Серед першочергових заходів з боку урядових органів слід відмітити наступні:

- необхідність розробки чіткої системи головних критеріїв надання інвестиційних податкових кредитів, пільг і знижок;
- використання дієвої схеми індикаторів оцінювання результативності надання податкових пільг, знижок і кредитів;
- розробка економічно обґрунтованих ставок і нормативів надання податкових пільг та податкових кредитів для різних видів економічної діяльності, розмірів бізнесу з урахуванням критерію пріоритетності сільськогосподарського виробництва (в т.ч. фермерських господарств) [1].

Основним видом діяльності фермерських господарств виступає виробництво сільськогосподарської продукції, що надає їм право виступати платниками Єдиного податку четвертої групи. Податковим кодексом України у 2022 році ідентифіковано чотири групи платни-

ків Єдиного податку. Отже, з 1 січня 2022 року ліміт доходу визначено:

1 група — розмір 167 мінімальних заробітних плат (1085500 грн);

2 група — розмір 834 мінімальних заробітних плат (5421000 грн);

3 група — розмір 1167 мінімальних заробітних плат (7585500 грн);

4 група — для юридичних осіб — частка сільськогосподарського товаровиробництва в межах попереднього звітного (податкового) року дорівнює (перевищує) 75% [4].

Передумови віднесення фермерських господарств до четвертої групи платників Єдиного податку представлено на рисунку 1.

Розмір ставок Єдиного податку, для платників чет-

вертої групи, з одного гектара сільськогосподарських угідь або земель водного фонду залежить від типу (категорії) земель, їх розташування та становить у відсотках до нормативної грошової оцінки 1 гектара сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації щодо:

- ріллі, сіножатей і пасовищ — 0,95;
- багаторічних насаджень — 0,57;
- земель водного фонду — 2,43;
- сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту, — 6,33;
- розташованих у гірських зонах та на поліських територіях: ріллі, сіножатей і пасовищ, — 0,57, багаторічних насаджень — 0,19.

Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", чинних Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, Міжнародних стандартів фінансової звітності, нормативних документів Міністерства фінансів України з питань організації бухгалтерського обліку, усім господарюючим суб'єктам, незалежно від їх організаційно-правової форми (та форми власності), зокрема й фермерським господарствам, необхідно вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність. При цьому як бухгалтерський облік, так і фінансова звітність фермерських господарств мають свої особливості. Запровадження традиційної си-

стеми обліку та звітності фермерськими (малими) господарствами за сучасних умов умов функціонування не є доцільним. Відповідна система є надто громіздкою і трудомісткою, а при наявності невеликої кількості господарських операцій та обмеженості функціональних служб неефективною і навіть зайвою.

В межах даного підходу, доцільно акцентувати увагу на можливість організації облікового супроводження діяльності фермерських господарств з використанням бухгалтерського аутсорсингу.

З кожним днем підприємства все більше обирають послуги сторонньої фірми, отримуючи зиск у вигляді скорочення витрат на утримання бухгалтерії та отримання більш якісного бухгалтерського обслуговування. Обсяги послуг, які можуть надавати аутсорсингові фірми обмежено лише фінансовою спроможністю замовника. Вони можуть розробити облікову політику, скласти баланс, оформити банківські документи чи повністю взяти на себе весь бухгалтерський облік. Найбільш вигідним аутсорсинг є для малих та середніх підприємств. Такі організації можуть передати всі ділянки бухгалтерського обліку аутсорсеру. Це пояснюється тим, що кількість господарських операцій в таких підприємствах не значна. Також бухгалтер в аутсорсинговій фірмі зазвичай має достатньо компетенції, для того щоб відповісти на всі питання даних суб'єктів господарювання. Важливим моментом є пошук сумлінного аутсорсера. З безлічі таких компаній варто визначити три, що найбільш підходять. Для цього необхідно провести аналіз фірм, які є на ринку, особливу увагу звернувши на такі фактори, як репутація, надійність, досвід успішно реалізованих проектів, позитивні відгуки користувачів тощо. Також принциповим є можливість аутсорсера швидко підлаштуватися під особливості та специфіку діяльності окремого суб'єкта господарювання. Професійний рівень працівників такої фірми має бути на досить високому рівні, підтвердженням цьому є сертифікати та періодичне проходження атестацій [3].

Підставою для облікового супроводження господарських операцій фермерського господарства виступають первинні документи. Для реалізації контролю та впорядкування обробки отриманих даних, на підставі первинних документів можуть формуватися зведені облікові документи (реєстри).

На сьогодні, первинні, зведені облікові документи можна формувати у паперовій або в

електронній формі за наявності таких обов'язкових реквізитів:

- назва документу (відповідної форми);
- дата формування;
- назва суб'єкта господарювання, від імені якого сформовано документ;
- зміст, обсяг, одиниці виміру відображеної господарської операції;
- посади відповідальних осіб за реалізацію господарської операції і правильність її документального супроводження;
- особистий підпис (інші дані), що надають можливість ідентифікувати особу, яка безпосередньо приймала участь у проведенні господарської операції.

Первинні документи, сформовані в електронній формі, можуть бути використані фермером в бухгалтерському обліку, при умові дотримання вимог чинного законодавства про електронні документи (електронний документообіг).

Наявна інформація, що має місце у прийнятих до обліку первинних документах, узагальнюється та систематизується на облікових бухгалтерських рахунках, в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку. Проведені господарські операції мають бути відображені в тому звітному періоді, в якому вони відбулись.

Фермерським господарствам надано право вибору при формуванні показників фінансової звітності. Вона може складатись: за Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або Міжнародними стандартами фінансової звітності. Суб'єкти господарювання, які у відповідності до норм Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [5] належать до підприємств, які організовують, ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат згідно податкового законодавства та мікропідприємств, надають до відповідних органів скорочену за переліком показників річну фінансову звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати.

Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств призначений для застосування ними. Малими та середніми підприємствами являються суб'єкти господарювання, які не є підзвітними громадськості та оприлюднюють фінансові звіти загального призначення для зовнішніх користувачів. Зовнішніми користувачами для фермерських господарств можуть виступати: власники, що не беруть участь в управлінні, існуючі та потенційні кредитори, а також кредитно-рейтингові агентства та інші.

Метою подання фінансових звітів фермерського господарства (визначеного серед-

Рис. 2. Якісні характеристики відображуваної інформації, фермерськими господарствами у фінансових звітах, відповідно до МСФЗ

Джерело: сформовано автором на основі [2].

нім, малим чи мікропідприємством) є надання релевантної, корисної інформації про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів, для прийняття обґрунтованих економічних рішень широким колом користувачів, які не мають повноважень вимагати звітів, пристосованих до їх конкретних інформаційних потреб [2].

Сформовані фінансові звіти візуально відображають результати діяльності, управління, здійснюваного управлінським персоналом, його підзвітність за довірені ресурси.

Якісні характеристики інформації, відображуваної фермерськими господарствами у фінансових звітах, відповідно до МСФЗ, представлено на рисунку 2.

Якісно сформовані показники фінансових звітів сприяють обґрунтованому прийняттю рішень інвесторами, забезпечать більш ефективне функціонування ринків капіталу та зменшення його вартості. Окремі суб'єкти господарювання отримують вигоди аналогічно, у тому числі більш легкий доступ до ринків капіталу, покращення існуючих відносин з громадськістю та, можливо, зниження вартості капіталу. До вигід можемо віднести можливість підвищення ефективності управлінських рішень, оскільки значна складова внутрішньої фінансової інформації фермерського господарства, часто ґрунтується на показниках, підготовлених для формування фінансових звітів загального призначення.

Фінансові звіти мають достовірно відображати фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки окремого фермерського господарства. Достовірне подання потребує правдивого представлення впливу операцій, інших подій та умов згідно визначень та критеріїв щодо визнання активів, зобов'язань, доходів та витрат.

Внаслідок застосування Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих та середніх підприємств, з розкриттям (за потреби) додаткової інформації, будуть сформовані фінансові звіти, які сприятимуть достовірному представленню результатів фінансово-господарської діяльності даного сегменту підприємств. Фермерське господарство, фінансові звіти якого відповідають усім вимогам МСФЗ для МСП, має чітко відобразити таку відповідність у примітках.

Діяльність фермерського господарства вважається безперервною коли засновник (фермер) чи управлінський персонал не має намірів припинити його діяльність чи ліквідувати або не має реальної альтернативи відповідним заходам. Проводячи оцінку, необхідно взяти до уваги всю наявну інформацію щодо майбутнього, принаймні на дванадцять місяців з дати формування звітних показників, але, при цьому, не обмежуватись даним терміном.

При наявності суттєвої невизначеності, пов'язаної з подіями або умовами, що ставлять під серйозний сумнів здатність фермерського господарства в подальшому функціонувати безперервно, воно має розкривати таку невизначеність. Якщо господарство не формує фінансові звіти на основі безперервної діяльності, воно повинне розкрити даний факт одночасно з основою, на якій ним формувались фінансові звіти та причину, з якої господарюючий суб'єкт не розглядається як такий, що продовжуватиме діяти безперервно.

Відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих та середніх підприємств, повинен подаватись повний комплект фінансових звітів (включаючи порівняльну інформацію) принаймні щорічно. У випадку зміни звітного періоду та представлення фінансової звітності за період коротше чи довше року фермерське господарство повинно навести таку інформацію: факт, причину використання більш довгого чи короткого періоду, та зазначити, що відображена у фінансових звітах (в тому числі примітках) порівняльна інформація не є зіставною у повній мірі.

Класифікація та подання статей фінансових звітів повинні зберігатися від одного звітного періоду до іншого, у випадку, коли інше подання чи інша класифікація будуть доречнішими з урахуванням критеріїв визначених обраною до застосування обліковою політикою, або діюча нормативна база не вимагає змін.

У разі зміни подання чи класифікації звітних статей, фермерське господарство має видозмінити класифікацію порівняльних сум. За умов їх перекласифікації, необхідно розкрити відповідну інформацію: характер та причину, суму кожної статті чи класу статей, класифікація яких змінюється.

Порівняльну інформацію фермерське господарство повинне включати до інформації пояснювального (описового) характеру, якщо вона є доречною для розуміння фінансових звітів поточного (попереднього порівняльного) періоду. Господарюючий суб'єкт повинен відображати кожний суттєвий клас подібних статей у фінансових звітах окремо (крім випадку, коли вони є несуттєвими).

Суттєвими слід вважати пропуски чи викривлення статей, коли вони, окремо чи разом, можуть вплинути на процес ухвалення економічних рішень користувачами на підставі даних фінансових звітів. Суттєвість безпосередньо залежить від розміру та характеру пропуску чи викривлення, відповідний висновок робиться за конкретних обставин.

Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств визначає повний комплект фінансових звітів у складі:

- звіт про фінансовий стан на дату звітності;
- єдиний звіт про сукупний дохід за звітний період (або окремий звіт про прибутки та збитки і окремий звіт про сукупний дохід);
- звіт про зміни у власному капіталі за звітний період;
- звіт про рух грошових коштів за звітний період;

Рис. 3. Функціонал (можливості) відкритої та приватної частин Електронного кабінету для використання фермерськими господарствами

Джерело: узагальнено автором.

— примітки, що містять стисле викладення значної облікової політики та іншу пояснювальну інформацію [2].

Фермерське господарство повинне чітко ідентифікувати кожний сформований фінансовий звіт та примітки, вирізняти їх серед іншої інформації представленої в тому ж документі. Для належного розуміння наданої інформації, суб'єкт господарювання має відобразити такі дані:

- назва та будь-які її зміни з кінця попереднього звітного періоду;
- охоплення фінансовими звітами одного підприємства або групи;
- дата закінчення звітного періоду або період, охоплений звітністю;
- валюту подання;
- рівень округлювання, використаний при відображенні сум у фінансових звітах.
- розкриття у примітках юридичної адреси, організаційно-правової форми, країни реєстрації, адреси зареєстрованого офісу (основного місця діяльності), опис характеру функціонування підприємства та основних видів його діяльності.

Фермерські господарства, за сучасних бізнес умов, суттєво різняться за розміром. Се-

редні господарства мають можливість якісно, із використання сучасних спеціалізованих програм (або на умовах аутсорсингу) організувати ведення бухгалтерського обліку, формування та подачу звітних форм. Малі та мікропідприємства, фізичні особи-підприємці мають дещо обмежені як фінансові так і людські ресурси. Відповідно, у багатьох випадках фермер особисто вирішує крім виробничо-господарських питань ще й обліково-фінансові (облікове супроводження, складання та подання звітності).

Впродовж останніх звітних періодів, в тому числі через пандемію коронавірусної інфекції COVID 19, ведення військових дій на території України комунікацію фермерських господарств з

контр агентами, державними контролюючими органами переведено в електронну площину. Обмін документами, подання звітності відбувається в електронному форматі. Для якості та повноти проведення даних розрахунків, державою розроблено відповідні безкоштовні програмні продукти. Окрему увагу слід приділити функціонуванню Електронного кабінету платника податків.

Фермерське господарство формує та подає фінансову, податкову, статистичну звітність (Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), податкові декларації з Єдиного податку, Податку на додану вартість та інших). Відповідно, актуальності набуває пропозиція щодо використання Електронного кабінету платника податків для забезпечення облікового супроводження доходів та витрат, формування та подачі звітних форм.

Електронний кабінет представляє собою інформаційно-телекомунікаційну систему, яка побудована для забезпечення реалізації державними органами та платниками податків власних прав та обов'язків, передбачених Податковим кодексом України, в електронному

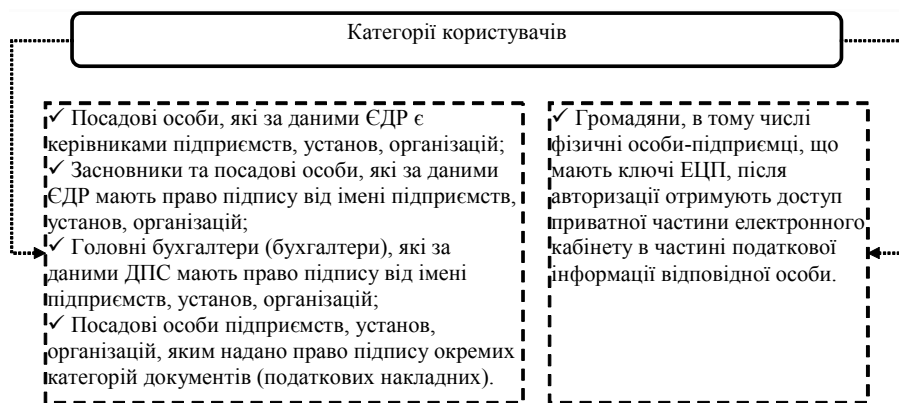

Рис. 4. Категорії користувачів, яким дозволений доступ до даних господарюючих суб'єктів (установ, організацій) в приватній складовій електронного кабінету

Джерело: узагальнено автором.

вигляді. Офіційна сторінка даної системи має офіційне посилання за електронною адресою: <https://cabinet.tax.gov.ua>. За даним посиланням користувач електронного кабінету має можливість набути доступ до порталу, з яким робота реалізується через мережу Internet та не потребує встановлення або використання будь-якого додаткового програмного забезпечення.

До Електронного кабінету входять дві функціональні частини:

- відкрита (загальнодоступна);
- приватна (особистий кабінет).

Користуватись представленими послугами відкритої частини Електронного кабінету можливо без проведення ідентифікації особи. Для приватної частини Електронного кабінету, залежно від типу платника (громадянин, юридична особа, посадова особа державного органу, фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності тощо) наявний перелік визначених сервісів.

Функціонал (можливості) відкритої та приватної частин Електронного кабінету для користувачів відображено на рисунку 3.

Для проведення входу до приватної частини електронного кабінету зацікавлений користувач може визначитись з типом ключа електронного цифрового підпису: файловий або апаратний.

У випадку, коли використано ключ, користувач електронного кабінету може увійти або як посадова особа суб'єкта господарювання (установи, організації) в положенні перемикача "Посадова особа", або ж як громадянин в положенні перемикача "Фізична особа".

Авторизація та доступ до даних господарюючих суб'єктів, державних установ та організацій в приватній складовій електрон-

ного кабінету дозволена визначеним категоріям користувачів (рисунку 4).

Функції представлені в меню "Введення звітності" відкриває перед користувачем електронного кабінету можливість формувати, редагувати, підписувати та надавати фінансову, податкову, статистичну та пенсійну звітність до Державної податкової служби, Пенсійного фонду України та Державної служби статистики. Крім того, верхня панель навігації вікна "Введення

звітності" дозволяє формувати та вилучати звітні форми.

За замовчуванням фермер (уповноважена особа) отримує можливість доступу до переліку всіх звітів, представлених через електронний кабінет у відповідному відображеному звітному періоді. Окремий звітний період (рік, квартал чи місяць) представляються двома параметрами — роком та місяцем.

Надалі існує можливість збереження дано-

Таблиця 1. Терміни і порядок оприлюднення фінансової звітності господарюючими суб'єктами в Україні

Вид суб'єкта господарювання	Термін оприлюднення	Порядок оприлюднення
Підприємства, визнані такими, що становлять суспільний інтерес	Не пізніше ніж до тридцятого квітня року, який настає за поточним звітним періодом	Разом зі звітом аудитора на власній веб-сторінці (у повному обсязі) або іншим дозволеним способом у випадках, передбачених чинним законодавством України
Підприємства у формі публічних акціонерних товариств		
Підприємства, які згідно чинного законодавства, визнані суб'єктами природних монополій в межах загальнодержавного ринку		
Господарюючі суб'єкти, які провадять власну діяльність у видобувних галузях	Не пізніше ніж до першого червня року, що настає за поточним звітним періодом	Разом зі звітом аудитора на власній веб-сторінці (у повному обсязі)
Великі господарюючі суб'єкти, які не виступають емітентами цінних паперів		
Визнані середніми суб'єктами господарювання		
Інші фінансові установи, які відносять до мікро- і малих підприємств		

Джерело: згруповано автором на підставі [5].

го документу за допомогою кнопки "Зберегти" та здійснити підписання документу.

Перед накладанням підписів на сформований документ увага акцентується на його статусі в полі "Статус":

— документ перевірено, помилки відсутні;
— документ має некритичні помилки, підпис дозволено;

— документ має критичні помилки, підпис не дозволено.

Потім необхідно натиснути кнопку "Підписати", у віконці підпису застосувати ключ і зазначити пароль ключа підписуючої посадової особи, зчитати ключ за допомогою кнопки "Зчитати" та підписати сформований документ відповідною кнопкою "Підписати". Сформований, підписаний документ відправляється адресату з використанням кнопки "Відправити".

Діючим законодавством передбачено оприлюднення підготовленої фінансової звітності деякими господарюючими суб'єктами. Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" № 996 визначено хто і в які строки має реалізувати дану процедуру щодо власної річної фінансової звітності. Терміни і порядок оприлюднення звітних форм підприємствами представлено в таблиці 1.

ВИСНОВКИ

Якісно сформовані фінансові звіти фермерського господарства сприяють обґрунтованому прийняттю рішень відповідними групами користувачів даного інформаційного ресурсу (фермером, внутрішніми менеджерами, інвесторами, контрагентами тощо). До переваг доречно віднести можливість підвищення ефективності управлінських рішень, оскільки показники, підготовлені для формування фінансових звітів загального призначення, виступають підґрунтям при опрацюванні значної кількості складових компонентів внутрішньої фінансової інформації фермерського господарства. Окремі суб'єкти господарювання отримують фінансово-економічні вигоди: більш легкий доступ до ринків капіталу, покращення існуючих відносин з громадськістю та, можливо, зниження вартості капіталу.

Організація облікового супроводження, формування та подання звітних форм, на основі міжнародних стандартів фінансової звітності, правильне обрання інформаційних технологій ведення обліку фермерськими господарствами дозволить: обробляти, зберігати великий масив облікової інформації та проводити її вибірку, мінімізувати потребу збереження паперових документів, аналізувати по-

казники діяльності, здійснювати планування та прогнозування на перспективу, накопичувати релевантні дані та забезпечити можливість цілодобового доступу до них кінцевого стейкхолдера з власного робочого місця, сприяти актуалізації ведення бізнесу в умовах реально-го часу.

Література:

1. Крюкова І. О., Назаренко О. В. Стратегічні імперативи розвитку агропродовольчого ринку України. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 4. С. 20—26.

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text (дата звернення: 23.06.2022).

3. Назаренко О.В., Суровицька А.В. Аутсорсинг бухгалтерського обліку: переваги, недоліки та особливості запровадження. *Економіка та держава*. 2018. № 12. С. 50—54.

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 23.06.2022).

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 23.06.2022).

References:

1. Kriukova, I. O. and Nazarenko, O. V. (2014), "Strategic imperatives for the development of the agri-food market of Ukraine", *Ekonomika: realii chasu*, vol. 4, pp. 20—26.

2. Board on International Accounting Standards (2012), "International Financial Reporting Standard (IFRS) "International financial statements standard for small and medium enterprises", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text (Accessed 23 June 2022).

3. Nazarenko, O.V. and Surovyts'ka, A.V. (2018), "Accounting outsourcing: advantages, disadvantages, and peculiarities of introduction", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 12, pp. 50—54.

4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Tax Code of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 23 June 2022).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 23 June 2022).

Стаття надійшла до редакції 28.06.2022 р.